

МІСЦЕ БЕЗ ЗУПИНКИ

ЄВГЕН ФІЛОНЕНКО,
РАДНИК ІЮК EQUITY

У грудні минулого року уряд подав до парламенту проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань функціонування банківської системи» № 2571 (законопроект), який передбачає внесення змін як до матеріальних, так і до процесуальних законодавчих актів.

Урядовці пропонують встановити правило: розпочата процедура виведення банку з ринку не може бути зупинена/припинена, у тому числі у разі визнання протиправними та скасування актів Національного банку України (НБУ) та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО), що були підставою для її початку. Разом із тим у законопроекті передбачається уповноваження ФГВФО на продовження процедури виведення банків з ринку, акти щодо яких було скасовано до дня набуття чинності законопроектом.

Отже, пропонується системно в усіх процесуальних кодексах та відповідних профільних законах (у Законах України «Про банки і банківську діяльність», «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» тощо) передбачити, що у разі визнання протиправним та скасування судом індивідуальних актів НБУ, ФГВФО, Міністерства фінансів України та рішень Кабінету Міністрів України стосовно виведення банків з ринку учасники банку мають право виключно на відшкодування шкоди, заподіяної актом, загальний розмір якої обмежується розміром реальних збитків. Більше того, пропонується закріпити правило про те, що факт скасування акта не відновлює того становища банку, яке було до прийняття акта, та не може бути підставою для визнання недійсними/скасування будь-яких дій/актів/правочинів, вчинених у процедурі виведення банку з ринку.

Зазначені пропозиції звужують принцип права на судовий захист, зміст якого полягає в тому, що суд не може відмовити у правосудді, якщо особа вважає, що її права і свободи порушені або порушуються,

створено або створюються перешкоди для їх реалізації або мають місце інші ущемлення прав та свобод.

Водночас наведені пропозиції йдуть у розріз з позицією Конституційного Суду України, який зазначив, що дія закону поширюється на ті відносини, які виникли після набуття ним чинності. Жодних винятків щодо певних категорій суб'єктів права, зокрема юридичних осіб, це правило не передбачає.

Також у законопроекті пропонується до підсудності судів адміністративної юрисдикції передати справи щодо оскарження таких актів. Більше того, пропонується внести до Кодексу адміністративного судочинства України нові статті щодо особливостей розгляду цих категорій справ. Також передбачається,

що розгляд такої категорії справ здійснюватиметься Верховним Судом як судом першої інстанції та апеляційні скарги в зазначених справах подаватимуться до Великої Палати Верховного Суду. Більше того, в законопроекті передбачається, що після набуття чинності останнім, незважаючи на стадію розгляду справи в першій та апеляційній інстанціях, усі справи із зазначеної вище категорії справ мають передаватися до Верховного Суду як суду першої інстанції та до Великої Палати Верховного Суду як суду апеляційної інстанції. Однак водночас справи, які перебуватимуть на стадії касаційного розгляду на момент набуття чинності новим законом, продовжують розглядатися за правилами, які діяли до набуття чинності новим законом.

У розрізі останніх змін у судовій сфері зазначені пропозиції унеможливають належний розгляд згаданої категорії справ з дотриманням принципу розумності строку розгляду справи судом через перенавантаження Верховного Суду та зменшення його кількісного складу, що може паралізувати роботу Верховного Суду.

Таким чином, хоча в Україні на сьогодні є проблемні питання у сфері функціонування банківської системи, що потребують вирішення, наведені у законопроекті пропозиції є дискусійними та потребують доопрацювання.

В УРЯДІ ПРОПОНУЮТЬ РОЗПОЧАТУ ПРОЦЕДУРУ ВИВЕДЕННЯ БАНКУ З РИНКУ НЕ ЗУПИНЯТИ, НАВІТЬ ЯКЩО АКТИ, ЯКІ БУЛИ ПІДСТАВОЮ ДЛЯ ПОЧАТКУ ПРОЦЕДУРИ, ВИЗНАНІ ПРОТИПРАВНИМИ